

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 516
van **JOS DE MEYER**
datum: 29 maart 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Mestverwerking - Digestaat van anaerobe vergisting als meststof

Vlaanderen streeft in zijn energievoorziening naar een groter aandeel voor hernieuwbare en duurzame energie. De productie van biogas in kleinschalige eenheden (de zogenaamde pocketvergisters) in de landbouwsector neemt hierin een bijzondere plaats in, omdat ze bepaalde mogelijk problematische afvalstromen benut en daarin de emissie van broeikasgassen netto vermindert, terwijl ze bovendien de nutriënten uit de afvalstroom beter beschikbaar maakt voor de landbouw. Volgens het Voortgangsrapport 2016 van Biogas-E vzw scoort anaerobe vergisting veruit het best van alle hernieuwbare energietechnologieën als de reductie in CO₂ eq. per eenheid geproduceerde energie wordt uitgedrukt. Een pocketvergister kan in sommige bedrijven bij voldoende aanvoer instaan voor de volledige elektriciteitsvoorziening van het bedrijf en enkele woningen. Het methaangas dat geproduceerd wordt, levert energie en wordt niet meer uitgestoten als broeikasgas. Het digestaat dat na vergisting overblijft, wordt benut als meststof.

Zoals ik al aanstipte in mijn schriftelijke vraag nr. 91 van 21 oktober 2014 en herhaalde in mijn schriftelijke vraag nr. 787 van 5 juli 2016 kan het combineren van mest met plantaardig afval zeer interessant zijn vanuit energetisch standpunt, maar leidt die combinatie ertoe dat het restproduct, het digestaat, volledig geklasseerd wordt als dierlijke mest. Uit het antwoord van de minister op mijn schriftelijke vraag nr. 787 bleek dat de Nitraatrichtlijn dat nog steeds zo aangeeft.

Toch antwoordde de minister op mijn vraag ook: "in het ontwerpactieprogramma dat in openbaar onderzoek gelegen heeft en waarover de adviesraden een advies hebben uitgebracht, .../... reeds voorzien dat Vlaanderen een alternatieve methodiek voor het gebruik van digestaat onderzoekt, waarbij rekening gehouden wordt met de verhouding dierlijke mest tegenover andere inputstromen (het zo genaamde 'pro-rata principe'). Als het onderzoek aantoont dat het pro-rataprincipe positief is op vlak van gevolgen voor de bodem- en waterkwaliteit, zal ik met de Europese Commissie verder onderhandelen over de algemene toepassing van dit pro-rataprincipe."

Uit het antwoord van de minister onthield ik ook dat de Europese Commissie reeds in het Nitraatcomité van 11 december 2014 had aangekondigd om in een workshop het duurzaam gebruik van digestaat in de landbouw te evalueren, en dat de minister bovendien zou overleggen met haar collega van het Waalse Gewest over het standpunt dat men zou innemen over digestaat in verband met de harmonisatie tussen de ontwerp-meststoffenverordening en de Nitraatrichtlijn.

1. Welk overleg is ondertussen gebeurd met de collega van het Waalse Gewest in verband met de harmonisatie tussen het ontwerp meststoffenverordening en de Nitraatrichtlijn? Met welk resultaat?
2. In juli 2016 had de workshop over het duurzaam gebruik van digestaat in de landbouw blijkbaar nog niet plaatsgevonden. Wellicht is dat ondertussen wel gebeurd.

Wat zijn de resultaten? Welke conclusies kunnen voor de Vlaamse landbouw getrokken worden uit het eindrapport?

3. Wat waren de resultaten van het onderzoek naar de alternatieve methodiek voor het gebruik van digestaat? Is het pro-rataprincipe positief voor bodem- en waterkwaliteit? Zo ja, wanneer voorziet de minister onderhandelingen met de Europese Commissie over de algemene toepassing van het pro-rataprincipe?
4. In welke landen van de EU is het pro-rataprincipe op dit ogenblik wel al van toepassing? Welke conclusies kan de minister desgevallend op dit vlak trekken uit het eindrapport?
5. Op welke termijn voorziet de minister desgevallend aanpassingen aan de regelgeving rond het gebruik van digestaat als meststof?

ANTWOORD

op vraag nr. 516 van 29 maart 2017

van **JOS DE MEYER**

1. Het Belgische standpunt is voorbereid in overleg tussen de gewesten en de federale overheid. Het standpunt stelt dat handel (geregeld via de Meststoffenverordening) en gebruik (geregeld via de Nitraatrichtlijn en nationale/regionale wetgeving volgens het principe van subsidiariteit) niet los van mekaar gezien kunnen worden en de traceerbaarheid van de nutriënten van producent tot gebruiker gegarandeerd moet worden.
2. Deze workshop heeft nog niet plaatsgevonden.
- 3+5. Verschillende Europese projecten, zoals Biorefine en Inemad hebben de agronomische waarde en de milieukundige prestaties van digestaat aangetoond op labo- en op proefveldschaal. De Europese Commissie heeft aangedrongen op een opschaling van het onderzoek naar pilotschaal om de effecten van een pro-ratagebruik van digestaat in de dagelijkse praktijk van een landbouwbedrijf te kennen. Hierbij vroeg de Commissie om specifiek aandacht te hebben voor enerzijds de stabiliteit van de eindproducten alsook de agronomische en milieukundige effecten bij het gebruik.
Op initiatief van de industrie zelf is een onderzoeksconsortium gestart om dit onderzoek uit te voeren. Men is er in de afgelopen twee jaren echter niet in geslaagd om voldoende vergistingsinstallaties bereid te vinden om mee te stappen in het pilootproject. Een recent overleg in maart 2017 tussen de administratie, het consortium en de sectororganisatie van de vergisters heeft aan het licht gebracht dat in de huidige economische context de focus van de vergistingsinstallaties niet ligt op het afleveren van stabiele eindproducten maar veeleer op de aanpassing aan het nieuwe subsidiekader. Hierdoor is het momenteel niet mogelijk om de nodige investeringen te doen voor het verbeteren van de productkwaliteit en -stabiliteit. Het is dus nog onduidelijk op welke termijn de onderhandelingen met de Europese Commissie over het pro-rataprincipe kunnen gestart worden of wanneer eventueel aanpassingen aan onze wetgeving kunnen gebeuren.
4. De wijze waarop digestaat wordt toegepast in de verschillende lidstaten, is terug te vinden in het eindrapport van de Europese Commissie betreffende de status van biogas en trends in de EU. Dit rapport is terug te vinden via de volgende link <http://ec.europa.eu/environment/water/water-nitrates/pdf/Summary%20document%20Biogas.pdf>.